

#Compartim. Setmana 42-43

Published by [Interacció](#) [1] on 27/10/2025 - 15:12 | Last modification: 31/03/2026 - 16:23

Setmanes de debat dens sobre la cultura com a espai de democràcia i resistència. Els articles que destaquem aquesta quinzena comparteixen una preocupació de fons: la fragilitat del vincle entre cultura i vida pública en un context d'austeritat, desigualtats i noves hegemonies simbòliques. Des de la reflexió sobre els festivals i el paper de la creació, fins a la defensa de la llibertat artística o la revisió del model institucional, la lectura que en fem des del món local és clara: la política cultural no pot limitar-se a gestionar recursos, sinó que ha de protegir el dret a "fer cultura" com a pràctica social compartida.

Els drets culturals com a nou paradigma i el municipalisme com a clau de volta



Xavier Fina: "El llibre en paper és un

artefacte perfecte i molt difícil de superar"

Maria Cerezuelax, 24 d'octubre de 2025

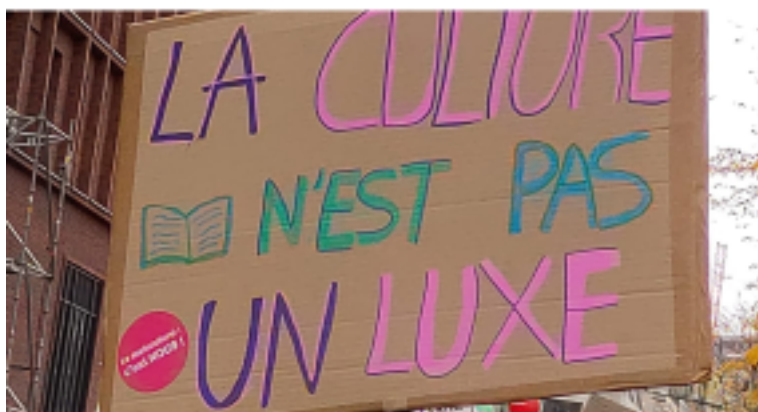
Xavier Fina, director general de Promoció Cultural i Biblioteques, fa balanç del seu primer any al càrrec, reivindicant una visió de la cultura centrada en la ciutadania i els drets culturals. Destaca la lectura com a eix vertebrador de la política cultural i defensa les biblioteques com a equipaments culturals, no com a centres cívics. Anuncia una inversió de 40 milions d'euros per completar el Mapa de Lectura Pública i un Pla d'Equipaments i Serveis Culturals de Catalunya (PESCAT), que vol garantir un accés equilibrat a la cultura. Fina alerta, però, d'un risc: que les aportacions del Govern acabin substituint les locals. El projecte de Llei de drets culturals, amb el compromís del 2% del pressupost, simbolitza per ell un canvi qualitatiu i el reforç del municipalisme com a front actiu de la política cultural.

L'entrevista il·lumina un gir institucional rellevant: situar els drets culturals com a estructura de política pública i no com a declaració de principis. Per als municipis, el repte és mantenir la corresponsabilitat econòmica i política en aquest nou marc, evitant la dependència i reforçant el paper local com a primer garant dels drets culturals.

"La gran aposta és el municipalisme: el món local ha d'estar en el centre, perquè viu a la trinxera i vull ajudar-lo."

Llegiu l'entrevista completa: [cultura21](#) [2]

El "fer cultura" com a condició de democràcia viva



Démocratie, peau de chagrin culturelle

Pierre Hemptinne, 21 d'octubre de 2025

L'article adverteix que la democràcia no s'erosiona només per les retallades culturals, sinó per un conjunt de polítiques que debiliten els pilars públics (educació, salut, protecció social i cultura) en favor d'una societat individualista. Les justificacions tècniques de l'austeritat amaguen un gir ideològic que desmantella progressivament l'Estat del benestar. La cultura, entesa com a "fer conjunt", és essencial per sostenir la vida democràtica i no pot reduir-se a mercaderia o entreteniment. La seva desaparició de l'esfera pública, com passa amb les mediateques o associacions que tanquen, deixa espai a les indústries culturals i a la governança algorítmica, que modelen sensibilitats sense mediació crítica. L'autor reclama coratge polític per dir la veritat i replantejar una societat basada en la cultura compartida, no en la competència i l'aïllament.

La tesi és clara: la política cultural local no pot limitar-se a gestionar equipaments o activitats, sinó que ha d'actuar com a espai de resistència democràtica davant la mercantilització de la cultura i l'empobriment del comú. Reforçar el "fer cultura" comunitari és avui una forma de defensa democràtica.

"Il n'y a pas de démocratie qui tienne où règne, pour de très nombreuses personnes, l'angoisse du lendemain."

Llegiu l'article complet: [cultureetdemocratie](#) [3]

Replantejar els festivals des de la política cultural local



Local Cultural Policy

Festivals in Context: The Role of the Arts in

Eirini Polydorou, 20 d'octubre de 2025

L'article presenta el document de la European Festivals Association (EFA) titulat *Festivals in Context: The Role of the Arts in Local Cultural Policy*, que analitza com ciutats i regions europees valoren i integren els festivals dins de les seves estratègies culturals. L'informe destaca que, malgrat el paper creixent dels festivals com a espais de

comunitat, de construcció de futur, de benestar i de marca territorial, les polítiques locals sovint els tracten principalment com a motors econòmics o turístics. S'hi subratlla la necessitat d'un nou contracte cultural que reconegui tant l'autonomia artística com la dimensió social i política dels festivals, evitant la instrumentalització i promovent col·laboracions més equitatives entre administracions, entitats culturals i comunitats.

Els governs locals poden repensar aquests esdeveniments com a espais de pertinença i sostenibilitat cultural, no només com a vitrines econòmiques.

"The challenge is precisely to unleash the deep engagement of art and culture with society, ... while preserving the autonomy and freedom of artists and cultural workers, and valuing culture on its own terms."

Llegiu l'article complet: [Creatives unite](#) [4]

La veu artística no pot dependre de subvencions condicionades



Le Théâtre nouvelle génération gagne contre la région Auvergne-Rhône-Alpes et le sabreur de subvention, Laurent Wauquiez

Service Culture, 20 d'octubre d 2025

El Théâtre Nouvelle Génération (TNG) de Lió ha guanyat una demanda contra la Région Auvergne-Rhône-Alpes després que aquesta va suspendre la seva subvenció anual el 2023. El motiu: l'antiga direcció del TNG havia criticat públicament les polítiques culturals del president regional Laurent Wauquiez, i la regió ho va prendre com un motiu per retirar la subvenció. El tribunal administratiu de Lió ha condemnat la regió a abonar 149 000 € per "refus irregular de versement". Això posa en relleu la relació entre llibertat artística i finançament públic.

Aquest cas recorda la importància de blindar les subvencions públiques davant la censura o el càstig ideològic. A escala municipal, la coherència d'una política cultural passa també per garantir la independència crítica dels creadors.

"Le tribunal administratif de Lyon a ordonné à la Région ... de verser au TNG 149 000 euros."

Llegiu l'article complet: [Libération](#) [5]

L'art com a aprenentatge material, ètic i vital



Joan Casellas: “Tot ensenyant-me a ser

pagès, el meu pare em va mostrar el camí de l’art”

Maria Palau, 20 d'octubre de 2025

L'entrevista és un recorregut intens per la trajectòria d'un creador que entén l'art com a forma de vida i resistència. Fill de pagès, Casellas identifica en l'ofici del pare la mateixa inventiva i mirada sobre la matèria que fonamenta la seva pràctica artística. Repassa els inicis amb mestres com Simó Busom i Romà Vallès, la seva formació a la Massana i la influència de Brossa i Duchamp, que el marquen en el terreny conceptual.

L'entrevista alterna memòria personal i crítica cultural. Casellas denuncia el malbaratament de recursos públics en projectes museístics i artístics centrats en el mercat i no en la societat. Reivindica un art vinculat a la vida, al marge de la mercantilització i de la institucionalització de la cultura. Sosté que l'artista ha estat expulsat del debat públic i reduït a un actor ornamental, mentre les institucions prioritzen la propaganda i la marca de ciutat.

També repassa l'experiència nord-americana on “si dius que ets artista, ets artista, la creació de l'Arxiu Aire, i la seva crítica a la manera com les institucions han “fagocitat” les pràctiques experimentals que van néixer de la precarietat. Per Casellas, l'art no és una mercaderia ni una decoració, sinó una actitud davant el món.

Aquesta mirada vitalista connecta amb la necessitat d'una política cultural que valori la creació com a experiència ètica i comunitària, no només com a producte.

Llegiu l'entrevista completa: [El Punt Avui](#) [6]

L'art com a trinxera simbòlica de les noves dretes



L'estètica de l'ordre: l'art com a pedagogia

de les noves dretes

Jose Mansilla, 20 d'octubre d 2025

L'article de José Mansilla analitza com les noves extremes dretes utilitzen l'art com a instrument de pedagogia

Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC). Diputació de Barcelona. Montalegre, 7. Pati Manning. 08001 Barcelona. Tel. 934 022 565

emocional i política, continuant una lògica ja present en els feixismes històrics. A través de formes estètiques clàssiques, himnes patriòtics o símbols tradicionals, construeixen un relat visual d'ordre, uniformitat i nostàlgia, que converteix la cultura en eina de cohesió ideològica. En aquest marc, expressions com la sardana o el pasdoble esdevenen banderes identitàries, més que formes de memòria o creativitat col·lectiva. Mansilla adverteix que l'art d'aquestes forces no busca provocar pensament, sinó cancel·lar el dubte i naturalitzar la jerarquia. Davant aquesta estètica tancada i monumental, proposa recuperar una mirada antropològica de l'art com a espai obert, col·lectiu i transformador.

També des del món local cal reconèixer com les polítiques simbòliques i els imaginaris visuals contribueixen —o resisteixen— a la construcció de relats d'exclusió.

“L'extrema dreta desplega un art de certes, tancat, monumental. Davant d'ell, perviu un altre art possible: l'art del moviment, de la mescla, del conflicte.”

Llegiu l'article complet: [Catalunya Plural](#) [7]

Sobrecàrrega i invisibilitat de la gestió cultural en l'àmbit institucional



David Roselló: “La cultura no és vista com

un sector important per part de les institucions”

Maria Cerezuela, 17 d'octubre 2025

En l'entrevista amb David Roselló, vocal de l'Associació de Professionals de la Gestió Cultural de Catalunya, s'analitza la precarietat estructural del sector de la cultura, especialment del col·lectiu de gestors i organitzadors. Roselló denuncia que les administracions no reconeixen la cultura com un àmbit estratègic i que, en contractació pública, es tracta de forma equiparable a compres ordinàries (“el mateix procediment per comprar paper de vàter que per contractar espectacles culturals”). L'article assenyalava la manca de conveni laboral específic per al sector de gestió cultural i l'ús de contractacions precàries dins del marc legal vigent. L'entrevista demana que des de les polítiques locals es consideri la cultura no només com a activitat simbòlica, sinó com a factor de cohesió, identitat i professionalització.

Sense un reconeixement institucional clar i mesures concretes en les administracions locals, com la contractació ètica o la professionalització del col·lectiu de gestors culturals, la precarietat seguirà sent una barrera per al desenvolupament cultural municipal. Els ajuntaments tenen un paper clau: només amb estructures professionals estables la política cultural pot ser transformadora.

“Penso que la cultura no és vista com un sector important per part de les institucions ni per part dels departaments de contractació”.

Llegiu l'entrevista completa: [cultura21](#) [8]

Impactes i reptes del rol de les capitals europees de cultura



European Capital of Culture brings Visitors,

Investment and Long-term Benefits

Eirini Polydorou, 15 d'octubre de 2025

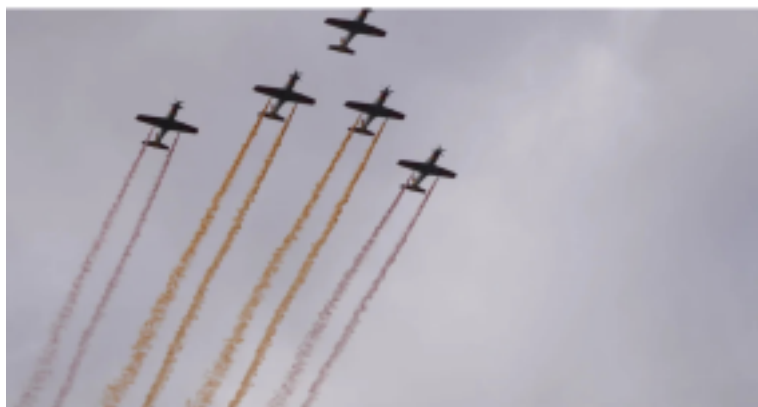
L'article analitza la darrera avaluació de l'acció European Capitals of Culture (ECoC) realitzada per la European Commission, que mostra un retorn financer elevat: per cada 1 € de suport europeu s'han mobilitzat fins a 30 € de fons nacionals, regionals o privats. Els efectes inclouen un augment de visitants del 30-40% en les ciutats seleccionades i un increment de l'activitat cultural del 300-500% durant l'any ECoC. Tanmateix hi ha reptes: la necessitat de suport polític sòlid, la planificació de l'herència post-ECoC, la millora del seguiment de dades i la potenciació de la dimensió europea del projecte.

Des del punt de vista municipal és rellevant comprendre que la designació ECoC pot ser un catalitzador important de recursos i visibilitat, però que aquest efecte depèn no només de l'any "estrella" sinó de la capacitat de l'ajuntament i el teixit cultural local de planificar l'herència i mantenir l'impuls un cop acabat l'any-títol.

"It is estimated that each €1 spent on the Melina Mercouri Prize was matched by an additional €30 of other funding from either national, regional or local public purse or private sources."

Llegiu l'article complet: [Creatives unit](#) [9]

La nova "hispanitat" com a instrument polític



Una nova hispanitat contra Catalunya

Joan Burdeus, 13 d'octubre de 2025

Joan Burdeus analitza com Isabel Díaz Ayuso construeix una nova narrativa de la hispanitat per reforçar el projecte polític i econòmic de Madrid, que combina ultraliberalisme i identitat excoent. Lluny de representar una Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC). Diputació de Barcelona. Montalegre, 7. Pati Manning. 08001 Barcelona. Tel. 934 022 565

obertura multicultural, la seva apel·lació a la “immigració hispana” busca ampliar la base electoral del Partit Popular entre la població llatinoamericana, creant un relat emocional de pertinença que exclou catalans, bascos i africans. Segons Burdeus, aquest moviment reproduceix l’estratègia de Trump: utilitzar símbols culturals i retòrica popular per encobrir polítiques que afavoreixen les elits. A Catalunya, la conseqüència és un anticatalanisme renovat que combina la lògica històrica del menyspreu amb una nova dimensió colonial dins l’Estat. L’autor alerta que caldrà lucidesa i coherència per contrarestar aquest projecte polític basat en la manipulació simbòlica i la divisió social.

Aquesta instrumentalització de la cultura com a eina de poder simbòlic és un recordatori que la política cultural també és política democràtica.

“Als motius del vell anticatalanisme de sempre, ara caldrà sumar-li la lògica hispana del Madrid DF.”

Llegiu l’article complet: [nuvol](#) [10]

La crisi en el sector cultural: entre la unitat aparent i les divergències estructurals



Acteurs culturels : front unitaire ou

divergences de fond ?

Fabrice Raffin, 1 de setembre de 2025

L’article descriu com les retallades pressupostàries a França en l’àmbit cultural posen en tensió la idea d’un front unificat dels actors del sector. Identifica quatre grans blocs: (1) les grans institucions consolidades (museus, operes, conservatoris); (2) les companyies independents i col·lectius artístics, cada vegada més subcontractats; (3) el tercer sector, comunitari i de base territorial; i (4) els agents territorials (tècnics, mediadors) de les administracions locals. Aquestes famílies tenen lògiques, recursos i vulnerabilitats diferents, i la crisi fa aflorar fractures per exemple entre institució i creació, entre gran escala i comunitària. Alhora, l’article afegeix un cinquè actor: els electes i decisors públics, que redibuixen la “gramàtica política” de la cultura en clau de contractació, eficàcia i prioritització. L’observació és que el model francès d’intervenció pública en la cultura, basat en el finançament compartit i ampli, es qüestiona quan la cultura esdevé “variable d’ajustament” en els pressupostos.

Per als equips locals, és essencial entendre aquesta diversitat d’actors i redefinir la cooperació cultural des d’una mirada d’equitat i proximitat.

“La question se pose donc avec acuité : à quoi tient aujourd’hui l’ambition culturelle de la puissance publique ?”

Llegiu l’article complet: [lagazettedescommunes](#) [11]

Quan l’art participatiu reclama el seu lloc



Arts participatius : des œuvres en quête de

reconnaissance

Nathalie Poisson-Cogez i Réjane Sourisseau, 28 d'agost de 2025

L'article explora com les pràctiques artístiques participatives qüestionen tant la definició tradicional d'"obra" com els rols de creador, espectador i territori. Es destaca que molts projectes participatius se centren en el procés més que en el resultat, i això fa que sovint quedin relegats a l'acció cultural i no al suport a la creació artística per si mateixa. També s'assenyala que per a una reconeixença plena caldria modificar mecanismes de finançament, producció i exposició que actualment no s'adapten a la lògica d'aquestes obres.

El món local és el lloc idoni per fer aquesta traducció: incorporar la participació no com a activitat perifèrica, sinó com a nucli de la política cultural.

"Les créations participatives ... peinent encore à être reconnues."

Llegiu l'article complet: [theconversation](#) [12]

Aquesta quinzena ens recorda que la cultura és una infraestructura de la democràcia. Que el valor de "fer cultura", és a dir, de crear, compartir, criticar i participar, depèn d'una xarxa pública viva: gestors, creadors, ciutadania i institucions que es reconeixen mútuament. En temps de precarietats i discursos excoents, reforçar aquesta trama cultural és, més que mai, una tasca política essencial.

Categories: Compartim

Categories: Sèries editorials

Tags: drets culturals

Tags: governança cultural

Tags: participació cultural

Tags: economia de la cultura

Tags: treball cultural i professionals

• [13]



Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2025/10/compartim-setmana-42-43>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://cultura21.cat/entrevistes/xavier-fina-el-llibre-en-paper-es-un-artefacte-perfecte-i-molt-dificil-de-superar/>

[3] <https://www.cultureetdemocratie.be/articles/democratie-peau-de-chagrin-culturelle/>

[4] <https://creativesunite.eu/article/festivals-in-context-the-role-of-the-arts-in-local-cultural-policy>

[5] https://www.liberation.fr/culture/le-theatre-nouvelle-generation-gagne-contre-la-region-auvergne-rhone-alpes-et-le-sabreur-de-subvention-laurent-wauquiez-20251020_ST7UCZHEMVD7ZNK2BRJNRFNZOY/

[6] <https://www.elpuntavui.cat/article/2586355.html>

[7] <https://catalunyaplural.cat/ca/lestetica-de-lordre-lart-com-a-pedagogia-de-les-noves-dretes/>

[8] <https://cultura21.cat/entrevistes/david-rosello-la-cultura-no-es-vista-com-un-sector-important-per-part-de-les-institucions/>

[9] <https://creativesunite.eu/article/european-capital-of-culture-brings-visitors-investment-and-long-term-benefits>

[10] <https://www.nuvol.com/pantalles/cultura-digital/una-nova-hispanitat-contracatalunya-454924>

[11] <https://www.lagazettedescommunes.com/994959/face-a-la-crise-les-acteurs-culturels-entre-front-unitaire-et-divergences-de-fond/>

[12] <https://theconversation.com/arts-participatifs-des-oeuvres-en-quete-de-reconnaissance-262169>

[13] <https://interaccio.diba.cat/node/10256>